

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Ontwikkeling Ede-Oost en Spoorzone

Tweede aanvullend toetsingsadvies over het milieueffectrapport

5 juni 2012 / rapportnummer 1739-180

1. Oordeel over het MER

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Ede wil het gebied Ede-Oost herontwikkelen. Er komen nieuwe woningen op enkele voormalige kazerne- en bedrijventerreinen, zoals het terrein van de ENKA-fabriek. Omdat bovendien de verkeersinfrastructuur van Ede al (te) zwaar is belast, moet er een nieuwe hoofdonthutingsweg komen in Ede-Oost. In 2008 is de nieuwe onthutingsstructuur op hoofdlijnen vastgelegd in een 'Structuurvisie Infrastructuur' en is het tracé van de nieuwe oostelijke onthutingsweg (de Parklaan) gekozen. In 2009 is het bestemmingsplan voor het ENKA-terrein vastgesteld. Voor beide plannen is de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

Voor de besluitvorming over het bestemmingsplan voor de Parklaan is nu een aanvulling op het eerdere milieueffectrapport (verder MER 2012) opgesteld en ter visie gelegd. Dit MER 2012 beschrijft de gevolgen van de uiteindelijk voorgestelde uitvoering van de Parklaan op basis van de meest actuele gegevens en inzichten.

De Commissie voor de m.e.r. heeft het MER 2012 getoetst¹ en in eerste instantie aangegeven dat er op een onderdeel essentiële informatie ontbrak. Dit betrof de stikstofdepositie. Daarop heeft zij tijdens de toetsingsfase nog een Aanvulling op het MER 2012² ontvangen die uitgebreidere informatie over stikstof bevat. De Commissie heeft deze Aanvulling bij de toetsing betrokken.

Het eindoordeel van de Commissie dat in het MER 2012 met de Aanvulling over stikstof **de essentiële informatie aanwezig** is om het milieubelang volwaardig te betrekken bij de besluitvorming.

Het MER 2012 geeft voldoende duidelijk aan hoe de Parklaan in het voorkeursalternatief wordt uitgevoerd en tot welke milieugevolgen de aanleg en het toekomstige gebruik zal leiden, alsook welke maatregelen nodig zijn om deze gevolgen te beperken. Voor het MER zijn de meest actuele cijfers en inzichten gebruikt.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Eerdere m.e.r.'s en adviezen

In 2008 is een MER Ontwikkeling Ede-Oost en Spoorzone gepubliceerd tezamen met een Ontwerp-Structuurvisie. In dit MER zijn alternatieve verkeersoplossingen en tracés vergeleken.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

² Aanvulling Natuurtoets Parklaan, Stikstofdepositie, 9 mei 2012.

De Commissie oordeelde in haar toetsingsadvies dat de essentiële informatie voor de tracékeuze in de Structuurvisie aanwezig was, maar dat voor de latere bestemmingsplannen gedetailleerdere informatie nodig zou zijn over de inrichting van de weg. De Commissie adviseerde deze informatie aan te leveren bij het eerstvolgende bestemmingsplan dat zou worden opgesteld voor de ontwikkelingen in Ede-Oost.

Daarna is bij het bestemmingsplan voor het ENKA-terrein in 2009 een gedetailleerder MER met een Passende beoordeling opgesteld.

De Commissie concludeerde dat de gegevens (voor het voorliggende besluit) nu wel voldoende gedetailleerd waren. Wel wees zij er nog op dat stikstofdepositie een knelpunt zou zijn.

De gemeente is vervolgens in 2012 nagegaan of de eerdere MER'en ook nog toereikend zouden zijn voor de besluitvorming over het bestemmingsplan Parklaan en heeft besloten met een beknopte Aanvulling de eerdere MER'en te actualiseren en toe te spitsen op de meest recente plannen voor de Parklaan. Bij het MER 2012 is een nieuw geluidrapport gevoegd met de meest recente verkeerscijfers en een Natuurtoets waarin wordt ingegaan de gevolgen voor de beschermde natuur.

2.2 MER 2012

Verkeer

De meest recente verkeersgegevens wijken af van de eerdere ramingen³, deels als gevolg van een kleiner aantal te bouwen woningen (1.850 in plaats van 2.150).

In het akoestisch onderzoek zijn voor diverse wegdelen de verwachte verkeersintensiteiten berekend en gepresenteerd. Het totale beeld over de verkeersproductie, zoals naar voren komt uit de tabellen in de bijlage, komt plausibel over.

De belangrijkste toenames van verkeer (8.000–10.000 mvt/etmaal) komen voor op de Ede-seweg en Klinkenbergerweg; op de N224-oost zijn toenames van ca 1.000 mvt/etmaal te verwachten. Op het nieuwe deel van de Parklaan ten noorden van het spoor zijn intensiteiten voorspeld van 7.000–11.000 mvt/etmaal. Op enkele andere wegdelen nemen de intensiteiten af conform de oorspronkelijke bedoeling om de bestaande weginfrastructuur in Ede te ontlasten. De verkeerscijfers van juist deze wegvakken zijn in de bijlage van het akoestische rapport overigens niet vermeld. Daarmee is verzuimd nut en noodzaak van het voornemen met de meest actuele gegevens expliciet te herbevestigen.⁴ Omdat die onderbouwing in de eerdere MER'en wel is gegeven, de verkeersprognoses niet ingrijpend zijn gewijzigd en omdat de ontbrekende getallen deels indirect zijn af te leiden, heeft de Commissie geen aanleiding gezien dit als een essentiële tekortkoming te beschouwen.

De Commissie adviseert bij het bestemmingsplan een uitgebreidere verkeerskundige toelichting te geven waarbij de doelmatigheid van het voornemen wordt herbevestigd. Daarbij kan dan eveneens het aspect van fasering aan de orde komen.

³ De verkeersgegevens zijn, zeker voor een buitenstaander, lastig te vergelijken met de eerdere cijfers, maar de verschillen zijn op hoofdlijnen toereikend toegelicht.

⁴ In diverse zienswijzen wordt getwijfeld aan nut en noodzaak tot aanleg van de Parklaan.

De keuze voor een uitvoering van 2x2 rijstroken⁵ op de Edeseweg komt vooral voort uit verkeerstechnische argumenten en is in het MER 2012 afdoende toegelicht op pagina 17.

Milieugevolgen

De effecten van de wijzigingen in het ontwerp van de weg sinds 2009 en 2008 zijn vooral kwalitatief weergegeven. De Commissie deelt de conclusie in het MER 2012 dat het totale beeld van de effectbeschrijving in grote lijnen onveranderd van toepassing is.

- Nog steeds is er ondanks de toegepaste maatregelen bij een aantal woningen voor geluid een hogere waardeprocedure nodig.
- Aan de normen voor luchtkwaliteit kan zonder aanvullende maatregelen worden voldaan.
- Verdroging is een aandachtspunt dat bij de uitvoering van de verdiepte wegdelen moet/zal worden opgelost.
- Voor landschap en cultuurhistorie zijn de negatieve gevolgen binnen de randvoorwaarden van het voornemen, zo goed mogelijk ondervangen.⁶
- De gevolgen voor natuur zijn, mede in het licht van de diverse beschermingsregimes, afdoende in beeld gekomen.⁷

Het resterende aandachtspunt bleef dat het MER niet aangeeft hoe het knelpunt van de stikstofdepositie⁸ zou worden opgelost. Duidelijk is dat de nieuwe oostelijke ontsluitingsweg verkeer zal aantrekken. De extra stikstofdepositie vanwege dat verkeer levert problemen op voor beschermde habitattypen in het Natura 2000-gebied Veluwe. Voor bepaalde habitattypen⁹ is de bestaande achtergronddepositie van stikstof te hoog en dat zal zo blijven, ook al is rekening gehouden met een afname van de uitstoot van wegverkeer door schonere wordende auto's.¹⁰

Het MER had de omvang van de extra depositie en de gevolgen daarvan moeten aangeven. Voor de besluitvorming is het daarbij van belang om te onderzoeken of maatregelen mogelijk zijn om deze gevolgen te voorkomen, dan wel dat de ADC-fase volgend uit de Natuurbeschermingswet met succes kan worden doorlopen. Het MER bevatte deze informatie niet. Maar de opgestelde Aanvulling gaat er uitgebreid op in en geeft voor drie van de vier kwetsbare habitats (toereikende) beheermaatregelen.

De Commissie wijst erop dat de in de Aanvulling genoemde maatregelen nog wel in of bij de besluitvorming over het bestemmingsplan moeten worden geborgd.

⁵ Een tweede punt waarop veel zienswijzen zich richten.

⁶ In het eerdere MER waarin de alternatieve tracés zijn vergeleken, was al duidelijk dat het voorkeustracé voor dit aspect niet goed scoorde, maar dat daar andere voordelen tegenover stonden.

⁷ Voor een deel moet daarbij worden teruggerepen op de informatie uit de voorafgaande m.e.r.-procedures, bijvoorbeeld in relatie tot de EHS en de Flora- en faunawet.

⁸ Zie paragraaf 2.1 van dit advies.

⁹ Voor de volgende habitattypen die in de omgeving van de Parklaan voorkomen, ligt de kritische depositiewaarde (KDW) ruim onder de bestaande en toekomstige achtergronddepositie terwijl voor het merendeel een verbeteropgave in oppervlakte en kwaliteit geldt: H4030 droge heide (KDW 1100 mol/ha/jr, H2330 zandverstuivingen (KDW 740 mol/ha/jr), H9120 beuken-eikenbossen met hulst (KDW 1400 mol/ha/jr), H9190 oude eikenbossen (KDW 1100 mol/ha/jr).

¹⁰ De Commissie verwijst in dit verband naar de uitspraak van de Raad van State over de Buitenring Parkstad Limburg van 7 december 2011 onder punt 2.35.8.

De Commissie plaatst een kanttkening bij de redenering over de depositie in de Oude Eikenbossen (Habitatype H9190), zie paragraaf 2.3.4, waarvoor geen maatregelen zijn aangegeven.

Weliswaar is de extra depositie die door de nieuwe Parklaan wordt veroorzaakt slechts 0,4 mol. Maar het betoog dat een depositie van 0,4 mol voor het wortelgestel van planten irrelevant is, is niet sluitend omdat er sprake is van 0,4 mol extra depositie in een reeds overbelaste situatie en niet van een totale depositie van 0,4 mol.

Mondeling heeft de gemeente aangegeven in dat geval ook voor dit gebied beheermaatregelen te zullen nemen, waarbij gedacht wordt aan hakhoutbeheer.

De Commissie adviseert deze maatregel bij de vaststelling van het bestemmingsplan uit te werken en te borgen. Verder adviseert zij te volgen wat de ervaringen zijn met hakhoutbeheer als maatregel, omdat de effectiviteit ervan in de praktijk nog niet breed is getoetst. In dat verband verdient het aanbeveling ook in te gaan op mogelijke maatregelen-achter-de-hand¹¹ bij onverhoopt tegenvallende resultaten.

Zienswijzen over inrichtingsvarianten

In diverse zienswijzen worden suggesties gedaan voor een andere uitvoering van delen het tracé van de Parklaan. De voor- en nadelen van dergelijke voorstellen zijn op basis van de geleverde informatie lastig te beoordelen. De Commissie beschouwt het desondanks niet als een essentiële tekortkoming van het MER dat niet al deze inrichtingsvarianten daarin zijn beschreven en afgewogen.

Ten eerste zijn in het eerdere m.e.r.-proces inrichtingsalternatieven voor het gekozen tracé met een maximaal en met een minimaal ruimtebeslag besproken. Daarmee zijn bandbreedten van effecten aangegeven. Bovendien zullen de voorgestelde inrichtingsvarianten voor delen van het tracé naar verwachting eerder leiden tot kleinere verschuivingen van effecten dan totaal andere, grote milieugevolgen.

De Commissie adviseert evenwel de gemeente bij de behandeling van de zienswijzen inhoudelijk in te gaan op de suggesties en argumenten te geven, waarom deze wel of niet worden overgenomen.

2.3 Bestemmingsplan en rijksbeleid

In de toelichting bij het bestemmingsplan staat dat met betrekking tot het rijksbeleid, te weten de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en het Besluit Algemene regels ruimtelijke ordening (BARRO), geen specifieke punten aan de orde zijn. De Commissie adviseert na te gaan of voldoende rekening is gehouden met de reserveringsgebieden voor verbreding van bestaande infrastructuur, zoals aangegeven in artikel 2.7 van het Ontwerp-BARRO en bijbehorende kaarten.

¹¹ Mogelijk is "bestrijding van evasieve soorten" hier toepasbaar?

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Ede

Bevoegd gezag: gemeenteraad van Ede

Besluit: vaststellen van een bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: C1.3 en plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: aanleg van een weg

Bijzonderheden: In 2008 is de nieuwe ontsluitingsstructuur op hoofdlijnen vastgelegd in een 'Structuurvisie Infrastructuur' en het tracé van de nieuwe oostelijke ontsluitingsweg (de Parklaan) gekozen. In 2009 is het bestemmingsplan voor het ENKA-terrein vastgesteld. Voor beide plannen is de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Voor de besluitvorming over het bestemmingsplan voor de Parklaan is een aanvulling op het eerdere milieueffectrapport opgesteld en ter visie gelegd.

Procedurele gegevens:

M.e.r. Structuurvisie

Kennisgeving startnotitie: 22 maart 2006

Richtlijnenadvies uitgebracht: 7 juni 2006

Kennisgeving MER: 4 juni 2008

Ter inzage legging MER: 5 juni 2008 tot 8 juli 2008

Toetsingsadvies uitgebracht: 20 augustus 2008

M.e.r. Enkaterrein

Kennisgeving MER Enkaterrein in de Staatscourant van: 13 mei 2009

Ter inzage legging MER: van 14 mei 2009 tot en met 24 juni 2009

Toetsingsadvies uitgebracht: 21 juli 2009

M.e.r. Parklaan

Kennisgeving MER in de Staatscourant van: 14 maart 2012

Ter inzage legging: 15 maart 2012 tot en met 25 april 2012

Toetsingsadvies uitgebracht: 5 juni 2012

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ing. E.H.A. de Beer

drs. ir. B.A.H.V. Brorens

drs. M. van Eck (werkgroepsecretaris)

ir. J.E.M. Lax

drs. Y.J. van Manen

drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Ontwikkeling Ede-Oost en Spoorzone milieueffectrapport, 110623/CE8/064/000450, 28 januari 2008;
- Aanvulling op het milieueffectrapport Ede-Oost en Spoorzone (besluit MER), B02023/CE9/051/000030, 25 februari 2009;
- Aanvulling MER Ede-Oost en Spoorzone Bestemmingsplan Parklaan, 076281810:0.1, definitief B02047.000003.100, 14 februari 2012;
- Ontwerp bestemmingsplan Parklaan, 15 februari 2012;
- Natuurtoets Parklaan Natuurbeschermingswet en EHS, 076026271:A - Definitief B02042.000162.0200, 2 februari 2012.
- Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai ten behoeve van Bestemmingsplan Parklaan, Ede, E11.016, 15 februari 2012
- Aanvulling Natuurtoets Parklaan Stikstofdepositie, 076413956:A - Definitief B02042.000162.0300, 9 mei 2012

De Commissie heeft kennis genomen van 57 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 4 mei van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt. De Aanvulling over stikstofdepositie is tijdens de toetsingsfase beschikbaar gekomen en is dus niet met het MER en het ontwerpbestemmingsplan ter visie gelegd. Daarom zijn daarover geen zienswijzen in het advies verwerkt.

Tweede aanvullend toetsingsadvies over het milieueffectrapport Ontwikkeling Ede-Oost en Spoorzone

ISBN: 978-90-421-3496-6

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
w www.commissiemer.nl

